

JÄRJESTÖT LÄHISUHDEVÄKIVALLAN EHKÄISIJÖINÄ

Lähisuhdeväkivalta sosiaalisena ongelmana

***Suomen sosiaalioikeudellinen seura
27.2.2014 Helsinki***

Aulikki Kananoja

JÄRJESTÖT JA LÄHISUHDEVÄKIVALTA

- **Järjestöillä pitkä kokemus väkivaltaa lähisuhteessa kokeneiden auttamisesta**
 - **Ensi- ja turvakotien liitto eri työmuotoineen, mm. turvakodit, Jussi-työ ja kehittämishankkeet**
 - **Turvallisen vanhuuden puolesta – Suvanto ry (entinen Suomen Vanhusten turvakotiyhdistys ry)**
 - **Miessakit ry**
 - **Maria Akatemia, mm Demeter-työ**

LÄHISUHTEEN VÄKIVALTAAN ENNAKOIVA JA EHKÄISEVÄ TYÖ

- **Järjestöjen roolit suhteessa lähisuhteen väkivaltaan ovat erilaisia:**
 - **Järjestöt jotka työskentelevät väkivaltaan liittyvien ongelmien kanssa voivat laajentaa toimintaansa ehkäisevän työn suuntaan**
 - **Järjestöt, jotka työskentelevät muilla tehtäväalueilla, voivat tunnistaa lähisuhteenväkivallan riskit ja ohjata avun piiriin**
 - **Järjestöt kumppaneina lähisuhteiden väkivallan näkyväksi tekemisessä ja auttamismahdollisuuksien informoinnissa**

EHKÄISEVÄN TYÖN TASOISTA

- ***Jo toteutuneen väkivallan jatkumisen ehkäisy – toteutuu mm. väkivaltatyötä toteuttavien järjestöjen toiminnassa***
- ***Väkivaltariskin tunnistaminen – esimerkiksi tietyt elämän kriisitilanteet – ja riskin toteutumisen ehkäisy, esimerkiksi antamalla tietoa auttamismahdollisuuksista – tunnistaminen voi tapahtua monissa yhteyksissä***
- ***Ylisukupolvisen väkivaltakierteen katkaisu, esimerkiksi lastensuojelutyössä***
- ***Ehkäisevä työ yleisellä tasolla asiallisen tiedon ja auttamismahdollisuuksia koskevan informaation levittämisenä***
- ***Tutkimus- ja kehittämistoiminta pitkäjänteisenä ehkäisevänä työnä***

ESIMERKKEJÄ JÄRJESTÖN ROOLISTA

(1)

- ***Ikäihmisten kokema läheissuhdeväkivalta ja kaltoinkohtelu:***
 - ***Turvallisen vanhuuden puolesta – Suvanto ry: aluksi osana Ensi- ja Turvakotien liittoa, oma järjestö perustettu 1990***
 - ***Kansainvälinen arvio: erilaista kaltoinkohtelua tai väkivaltaa kokee noin 7 – 10 % eläkeikäisistä***
 - ***Suvannon projektissa 2003 - 2005 tavallisimpia muotoja taloudellinen hyväksikäyttö, psyykinen pahoinpitely, fyysinen pahoinpitely, hoidon tai avun laiminlyönti, oikeuksien rajoittaminen***

ESIMERKKEJÄ JÄRJESTÖN ROOLISTA

(2)

- ***Suvanto ry:n hankkeita:***
 - ***Vanttu-projekti 1985 -1987: kehitettiin sosiaalityöntekijöiden ja poliisin yhteistyötä***
 - ***Ikäihmisten kaltoinkohtelun ehkäisy 2003 – 2005 (Ray): tarkoitus lisätä ammattilaisten, vapaaehtoisten, opiskelijoiden kykyä tunnistaa ja puuttua ikäihmisten kaltoinkohteluun***
 - ***Vankka Verkko 2006 – 2010 (Ray): tavoitteena kehittää menetelmiä vanhojen ihmisten kaltoinkohtelun ehkäisyyn ja siihen puuttumiseen***

ESIMERKKEJÄ JÄRJESTÖN ROOLISTA

(3)

- **Suvanto ry (jatkoa)**
 - **Juuri-hanke 2013 – 2017 (RAY): Vanhusten kaltoinkohtelun ja väkivallan vastaisen työn juurruttaminen arjen käytäntöihin;**
 - **Alueellisesti orientoitunut toteutus Oulussa yhteistyössä Ensi- ja turvakotien liiton ja vanhus- ja lähimmäispalveluliiton paikallisten toimijoiden kanssa; vanhustyön osaamisen ja väkivaltatyön osaamisen yhdistäminen**
 - **Alueella toimivien eri alojen ammattilaisten vanhusten kaltoinkohtelun tunnistamisen ja siihen puuttumisen parantaminen**
 - **Paikallisen ja alueellisen yhteistoiminnan vahvistaminen – alueellinen osaamiskeskittymä alueellisten ja paikallisten toimijoiden tueksi**

ESIMERKKEJÄ JÄRJESTÖN ROOLISTA

(4)

- **Suvanto ry (jatkoa):**
 - ***Kaltoinkohtelua tai väkivaltaa kokeneiden vanhojen ihmisten vertaisryhmiä pääkaupunkiseudulla – myös jatkuvan väkivallan ehkäisemiseksi***
 - ***Vapaaehtoista auttamistoimintaa (mm. auttavat puhelimet)***
 - ***Tukihenkilötoimintaa***

ESIMERKKEJÄ JÄRJESTÖN ROOLISTA (5)

- ***Suvanto ry (jatkoa):***
 - ***Suvanto-linja – maksuton neuvontapuhelin – kahtena päivänä viikossa 3 tunnin ajan***
 - ***Maksuton lakineuvonta puhelimitse joka toinen viikko 2 tunnin ajan***
 - ***Yhteistyötä valtakunnallisten toimijoiden kanssa (Sisäasiain ministeriö, STM, THL, oikeusministeriö, valtakunnalliset järjestöt)***
 - ***Yhteistyötä kouluttajien kanssa***

ESIMERKKEJÄ JÄRJESTÖN ROOLISTA

(6)

- **Suvanto ry (jatkoa):**
 - ***Kansainvälistä yhteistyötä (The International Network for the Prevention of Elder Abuse INPEA), Grundtvig – ohjelma ym)***
 - ***Kansainvälinen kampanjapäivä 15.6. Kätketyt äänet kiinnittää huomiota vanhojen ihmisten kokemaan väkivaltaan ja kaltoinkohteluun***

ESIMERKKEJÄ JÄRJESTÖN ROOLISTA

(7)

- ***Maria Akatemian Demeter -projekti edustaa väkivallan dynamiikan ymmärtämiseen perustuvaa naisten toteuttaman väkivallan käsittelyä ja kokemuksen kautta kertyvää tietoa väkivallan ehkäisemisen mahdollisuuksista***
- ***Toimintamuotoja mm. Avoin linja – matala mahdollisuus yhteydenottoon, vertaisryhmät, väkivaltateeman julkisesti esillä pitäminen***

YLEISIÄ NÄKÖKOHTIA (1)

- ***Lähisuhdeväkivallan näkyväksi tekeminen myös järjestöjen toimin on tärkeää, jotta häpeästä johtuva ongelman kieltäminen tai avun torjuminen vähenisi***
- ***Julkinen keskustelu edistää myös ongelman tunnistamista ammatillisessa työssä tai vapaaehtoisessa toiminnassa***
- ***Lähisuhdeväkivallan ehkäisyys on tärkeä tuntea väkivaltaan johtavat riskitilanteet mutta myös sen syvempi dynamiikka***
- ***Lähisuhdeväkivallan ehkäisyä edistäviä elementtejä voi sisältyä monenlaisten järjestöjen toimintaan***

YLEISIÄ NÄKÖKOHTIA (2)

- ***Lähisuhdeväkivaltaa ehkäisevän työn aikajänne on pitkä, parhaimmillaan se ehkäisee ylisukupolvista väkivallan kierrettä (mm. Demeter-projektin johtopäätös)***
- ***Lähisuhdeväkivallan tunnistaminen ja sen kanssa työskentely edellyttävät myös teeman sisällyttämistä keskeisten ammattiryhmien koulutukseen ja yhteistyöhön***
- ***Matala yhteydenottokynnys, vertaistuki ja ongelman näkyväksi tekeminen mm. julkisen keskustelun avulla ovat osoittautuneet eri hankkeissa ehkäisevää työtä tukeviksi lähestymistavoiksi***

KIITOS

HYVÄÄ KEVÄTTÄ